

45

8

Q-92

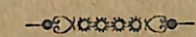
84

Ձ. Վ. Ս. 6. 168

ԱՐՁԱԿՑԻՎ ԴԵՍ ԲԱՐԱՇԿՈՒ

Հայերէն, վրացերէն, ռուսերէն եւ թուրքերէն նոր
երգերը

Յայտնի սագանդարներէ ատաժը

Վարդան Մարտիրոսեանցի

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Տպարան «Իրողութիւն»

1910

8
Ա-92

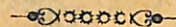
2011

8
Apm.
2-3844a Կ-92

ՄՐՁԱԿՑԻՎ ԴԷՍ ԲԱՐԱՉԿՍ

Հայերէն, վրացերէն, ռուսերէն եւ թուրքերէն նոր
երգերը

Յայտնի սազանդարների ասածը

Վարդան Մուրատեանցի

ԿԵՆ. Խ 20728

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Տպարան «ԻՊՕԽԱ»

1910

2003

44545-ահ.

29578-639

ԱՐ ՇԱԿՑԻՎԴԵՍ ԲԱՐԱՇԿԱ ՋԱՆ

Շէն վարդի խար ձվիր փասիթա,
Մէ շէն միուղարս շավէրիթա,
Ձիմ սիողվաս դուրի միգդէ,
Ար շակցիվդէս բարաշկա ջան:
Քալօ շէն խար մդէ դա թւարէ,
Ար վիցի մէ շէնի գվարի,
Ձամթուի շլապա թախտուրէ,
Ար շակցիվդէս բարաշկա ջան:
Լամազի թուալէրի կօխտա շէն խար,
Ղօյլափրիթ օստտտի խար,
Շէն սխուտթան նու գադիխար,
Ար շակցիվդէս բարաշկա ջան:
Շավի տանխամօսիթ դիդ տանիթ,
Կարշի դգէրի թէթրի շալիթ,
Շէն բօմ դիղվարս իմաս գուլիթ,
Ար շակցիվդէս բարաշկա ջան:
Շէն խար կօպիտի սիողվէրիթա,
Խալխա շաշինէր թուալէրիթա,
Ծիթէլ պիրիթ գձելի ցխիլփթ,
Ար շակցիվդէս բարաշկա ջան:

վ. Մ.

Բարձր բոյով փոքրահասակ սև աղջիկ,
Կամար ունքեր ունիս դուն խալ երեսիդ,
Ոսկեթել մագերդ բոյիդ բարեբար,
Շօրօրդ կաքաւի լեզուդ քաղցրաբար:
Վրդովեցիր խաղաղ կեանքս սիրուն ջան,
Անց ու դարձովդ ինձ նայելով մշտական,
Այնուհետեւ եղար որպէս անբաժան,
Սիրոյդ նետով խայթում էիր ամէն ժամ:
Խօսք տւեցիր իրդարիցդ յետ դառար,
Ուղարկածս ընծաները վեր չառար,
Ախ իմ սրտիս կրակ ու ալ բոց դառար,
Մարթլա բօ նամդիւի կերպի ղօփիլ խար:
Երիտասարդ կեանքիս ցեց ու ցաւ դառար:
Դուն մեծասիրտ քաղցր արիւն սև աղջիկ:
Զի բաժանվումս սէրս քեզնէն կարճամիտ,
Մաշիւր սիրտս կեանքիս դուշման, քարէսիրտ:
Վ. Մ.

ՐՈՒՍԿԻ ԵԱՊՕՆՍԿԻ ՎԱՅՆԱ

Բիլդ մօրեայ նա Դալնիվաստօկ,
Ուշօլ կրիմեասիրիս ի գօրախ տամ,
Ըսիշնա գեղօխ րասկատնի օրկեստր,
Պուշկի գօրեատ տամ րվուտսեայ
Շերամ պիսալ ի գրանատ իխի մլակ:
Սրեվգա փուգառ տամ մեօտսեայ,
Սալգաթի զա պրիվեդու,
Սմերտ նի ստախ իտ,

Խրամ բոցով ապէատ օն բիլ,
Ի տուտ ամէլօ իխ բօժե մատեր:
Խրանիտ վ դօմա տտեց:
Վօկրուչիտ ի սնամ րպօի գրաիու,
Նի մօի նի դայտէ զազետ պրօվիւալ,
Դալեկօ խօչետ պրօսիտսեա
Զնախտ իդ մուգատին պիշուտ:

ԲԱՐԱՇԿԱՍ ԽՄԻԹԱ

Գէնացվալէ իմաս բօմ,
Թվիս վարդի միթավազա,
Իմիտօմ մէ միդվարս իմաս,
Ղօյլափրիթ դարդիմանդիեա:
Նէտավ իմտղէս լամագօ ջան,
Բօ էրթատ դամցղդար վիդավիդ,
Ծիթէլի դիւվնօ բատկնիս ծաղի,
Վճամդիթ վսօմդիթ վքէփօբդիթ,
Թանաց բօմ դավիդիւրէբդիթ,
Օրիվէ էրթատ դիդի գուլէբիթ:
Մանդալինամ դաուկար խէլէթ,
Թան իմդէրէ մաղլա խմիթ,
Զվէնց վիքէֆօթ էրթի գուլիթ,
Ղիւնօ դավլիթ բակալէբիթ:
Նազիթ սազիթ սանթուռէբիթ,
Դրօյրա դավիտանիթ սիսվարուլիթ,
Դաուկար դաուկար գէնացվալէ,
Դաուկար բօ կաի քէֆշի վարթ:
Վ. Մ.

Ոչ տգէտ ես և ոչ գիտուն,
Անգութ անգութ անբարիշտ բնութեան,
Ավերիւր քանդիւր խալիւի տուն,
Հարամասէր և չարի բուն:

Քեզ մեծամաս անվանեցիր,
Այլոց քեզ ծառայ բռնեցիր,
Ոչ ոքի մօտ չի վարվեցիր,
Անհաց ու անբան ֆառացիր:

Միամիտից միտք գողնօղ ես,
Կեղծավոր սիրող յարգող ես,
Մոլորված խեղճ տկար մարդուն,
Հոգեհան ես վատ բնութիւն:

Ստախօս սև չար գործողը,
Կենդանի չար կաշառքվողը,
Էնթի կեանք ու փառքից զրկված,
Կեղծաւոր և դաւաճանը:

Վ. Մ.

Ես քեզ սիրի ոք դու չթարկեսի եղանակով

Բաղի դրան կանգնել ես, դու սէյր կէրես,
Թօփուն տղէրք տէսնես ան ու վախ կէսնես,

Օեօե օեօե Վարթուշ ջան օեօե:

Ղարիբ դուրբաթ տէսնես հարց ու փորձ կէսնես,
Եօթը տարվան կարօտ դարիբի տէրն ես,

Օեօե օեօե Վարթուշ ջան օեօե:

Եկեղեցի մտնես անթիմազ կէսնես,

Ղարիբ եարիտ մասին խօսք հառաջ կէսնես,

Օեօե բօֆալու կըզ բէեղբալ օեօ:

Գիշերն անքուն ցերէկ դատարում չունես,
Եարդ բանտում բռնված դու խաբար չունես,

Օեօե օեօե Վարթուշ օեօե:

Առանց նշխարք ինչպէս սուրբ կոյս ապրում ես,

Արտասունքդ ջրի փոխան խմում ես,

Հարցնող և ցաւերիդ ընկեր չունես,

Անգին աղջիկ դուն չարաչար տանջվում ես,

Օեօե օեօե, նշանլու ջան ջան եարալու օեօե:

Վ. Մ.

Սաղվարէլօ նուս տիրի,
Թաւս նուկլամ նուս տիրի,
Զվենի բէղիս դամծէրլէբմա,
Էրթ խէլ գայխնիս նուս ստիրի:

Սաղվարէլօ վարդի խար,
Գարէթ գարէթ գարբի խար,
Զեմ թան հագօփ,

Սխուտսթան դարգմանդի խար:

Սամթրէլի վար դավդնէբի,
Մասկուլավի վար չավբրէբի,
Սաղվարէլիս խմա մես մօղիս,
Կուդարից վիղօ ավդ գէբի:

ԱՂՊԵՐ ԲԱՂԴ ԱՆՈՒՇԻ ԵՂԱՆԱԿՈՎ

Աղչի ճանփէտ ճանանչի,
Տղաներից ամանչի

Քո եարն թողել ես էնթէն,
Ուրիշի մօտ կանես քշի փշի:
Ազգի կեանքդ ունակ,
Գլուխդ դնիմ հօղի տակ,
Ազգ անումիցս ամաչի,
Էտ անուն քեզ զազում չի,
Կօլօր աչքեր երկար երես,
Ինչի դուն լուփացել ես,
Մեզի գցելել կրակ,
Մարի քու հօր տան ճրաք,
Քու մօր ծնունդը չօրանար,
Քեզի չը բերեր աշխարք:

ԷՐԵՎԱՆԴԱԿԱՆ ԳԱԼՄԱՒԻ.

Օխալ նախալդի եղանակով:

Էրեվանդա խան կալմադի,
Օխալ նա խալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Դէի գեօրամ նա խալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Շաքիդա սուլթան կալմադի,
Օ խալ նա խալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Դէի գեօրամ նա խալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան:

Ախր մանդա ջան կալմադի,
Օ խալ նա խալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Ալ լարի բօխումդա,
Մանի ուղղուրի սան:
Խալ մանիմ եար մանիմ,
Ջան մանիմ խալսալա բարիշտում,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Աշնա դէի ման եարա սօզ վերիշմ:
Էրեվանդն խանի մանիմ,
Օ խալ նա խալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Դէի գօրամ նախալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան:
Շաքինն սուլթան մանում,
Օխալ նախալ դուր,
Օրա դու: դուր մի սան,
Ալարի խանն ադամ օղղուրիսան,
Խալ մանիմ խալմանիմ,
Ջան մանիմ ռալ խալա բօտ տում,
Օղում դուզ դուր մի սան,
Ման եարա սօզ վերմիշմ:
Էրեվանն ալ խօխուշի,
Օխալ նախալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Դէի գեօրամ նախալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան:
Գեղար եազի կալար կշի,
Օխալ նախալ դուր,

Օրա դուզ դուր մի սան,
Դէի գորամ նախալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան:
Շաքին օլար եար օփուշի,
Օխալ նախալու դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Ման օլորմ նախալ դուր,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Խալ մանիմ եար մանիմ,
Ջան մանիմ խալ խալա բօշա տոււմ,
Օրա դուզ դուր մի սան,
Աշնա դէի մանօրա դուզ դուր մի սան:

Ով եղբայրներ բանտարկված եմ
Բանս Աստուած երես անկեալ աղաչում եմ,
Կատարիր բաղձանքս Աստված,
Չորացած աղբիւրս բաց անես,
Թշնամուս աչքերը լաց անես,
Փակված դռները բաց անես,
Տեսնեմ բուրաստանդ Աստված:
Չկար ինձ պէս բազմաշարժար,
Ման եմ գալիս օտար աշխար,
Վասն ազատութեան համար,
Լսիր աղերսանքիս Աստված:

Վ. Դ.

ՍԱՂԱՎԱՐԵԼՕ ՆՈՒՍՏԱՐԻ ԵՂԱՆԱԿՈՎ

Սիրեկան դու շախով կաց,
Ուրախ եղիր դուն մի լաց,
Պատմէ ինձի քո անցածը,
Քաղցրախօս և ընդունւած:
Ձինւոր եմ նոր վոնացած,
Կարօտ եմ սէրիդ վառւած,
Խօսք եմ տւել երդւած,
Վկայ է վերև Աստուած:
Ամուսինդ է քեզնէն զատւած է,
Տասնեակ տարիներ անցած,
Ասանից է վիճակւած հոգիս
Դիտէ աշխարհ արարած:

Պատկերդ դուրեկան լեզուդ գրաւիչ,
Աննման ծաղիկ ես շքեղ գեղեցիկ,
Ձի ճարւի քեզ նման համեստ տիկին,
Ակն ու գոհար ես դուն թանգակին:

Սիրի ինձ պիսի ջիւանուն,
Մտիցդ հանէ հունամբնին,
Կեանք վարենք մինչև մահն,
Խօսք խորհուրդ չտանք դուշմանին:

Վ. Դ.

Կալանն դաբնդիս եղանակով

Չով գիշեր դուրս արի,
Լուսնեակը նորել է,

Անուշ եար քու դարդէն,
Հանգիստս կորել է:

Քու չինար հասակըդ,
Խելք ու միտքս տարել է,
Անուշ եար տուն արի,
Քնքուշ եար տուն արի,
Բօխտ բուսադիտ մատաղ,
Ջէիրան ջէիրան ջէիրան,
Շէկ մագերիտ մատաղ,
Ջէիրան ջէիրան ջէիրան:

Ասողերը շօղ շօղուն՝
Կապուտակ երկնքում,
Վառեցիր իմ հոգիս,
Քու սև սև աչքերդ:
Համբերութիւնս կտրավ,
Լալիս եմ քո ձեռքից,
Անուշ եար տուն արի,
Քնքուշ եար տուն արի,
Բօխտ բուսաթիղ մատաղ,
Ջէիրան ջէիրան ջէիրան,
Շէկ մագերիղ մատաղ,
Ջէիրան ջէիրան ջէիրան:

Ափսոս այս գիշերը,
Որ մենակ ման կուգամ,
Կանչում եմ դուրս չես գայ,
Առանց քեզ ուր գնամ:

Թէ որ հոգիս ուզես,
Ձեմ խնայիլ սիրուն ջան,
Անուշ եար տուն արի,

Քնքուշ եար տուն արի,
Քօյիդ բուսաթիղ մատաղ,
Ջէիրան ջէիրան ջէիրան,
Շէկ մագերիղ մատաղ,
Ջէիրան ջէիրան ջէիրան:

ՉՄՐՍԵՍ ԴՈՒՆ ԲԱՐԱՇԿԱ ՋԱՆ

Աղջի դուն վարդ ես թանգ գնով,
Քեզ սիրում եմ սև շորերով,
Իմ խօսքիս անգաջ դիր հոգիս,
Որ չը մրսես բարաշկա ջան:

Աղջի դու ես արև լուսնեակ,
Ես չը հասկացայ քու ազգն,
Ձմեռվա շլապա ծածկի,
Որ չը մրսես բարաշկա ջան:

Սիրուն աղջիկ կոխտէն դու ես,
Ամեն բանով ուստէն դու ես,
Ուրիշի մօտ մի ման գա դուն,
Որ չը մրսես բարաշկա ջան:

Սև շորերով բարձր բօյով,
Դռան կանգնում ես սպիտակ շաւով,
Դուն որ սիրում ես նրան սրտով,
Ձի մրսես դուն բարաշկա ջան:

Դուն ես աղջի կոշտ խօսքերով,
Խալխին վախացնում ես աչքերով՝

Կարմիր երես երկար քթով,
 Զը մրսես դուն բարշկա ջան:

Վ. Դ.

ԱՆ ԶԱԶԵՄ ԷՏԸ ՆՕԶԻ ԵՂԱՆԱԿՈՎ

Բիլա դելա պօս սլտաւա,
 Դիլա սլաճա դրուգեայ,
 Իմտրալիս տակդա շվէտօմ,
 Պօտվ նամէ նամ իմպերատայ,

Նաշ մագուէնի իմպերատօր:
 Պամետ վիզնայ եմուսամ կամանտա
 Վալ պալ կամի ի կակ սօկօն լետալ,
 Սամ բուժամ սալդատսկի պրավիլ,
 Սամի պաշկի գարէժալ օն նի,
 Բաս գրավօի գրանօլ նաշ մագուէնի:
 Վրացիստան սլօլի ապլօկօմ,
 Նօսիլիս կրօվ գարիբա նիլիլիս,
 Վդրուգ ադնա զավատօեկա պուլետյ,
 Վը շնապոլցերսկի վիմըաս վիտնա,
 Պրամախնօվսա իմաերատուր ու սիդել:

ԶԱՐԳԱ ԴԱ ԲԱՆԴԻՍ ԵՂԱՆԱԿՈՎ

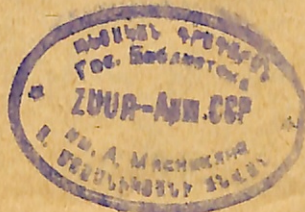
Դրուսա դուն գարնան նոր բացված վարդ ես եղել:
 Ալ ու կարմիր խիստ գեղեցիկ բան եսեղել,
 Իմ սրտիս ուրախութեան վերէն իջած լոյս ես եղել:

Սիրէկնի ճամբա պահող խօսք տւող աղջիկ ես եղել,
 Լեզվով ճարտար գործակատար աղվակատ ես եղել:

Երնէկայն ժամանակ որ սիրուն ջան սիրուն դուն
 Որ խաթէրս լացէիր ըլում անհանգիստ էիր դուն,
 Ճանապարս սպասելով անձրևի տակ թացիր ըլում,
 Աչքերդ քուն չէր գալի անուշ ջան անուշ,
 Սէրս քեզ հանգիստ չէր տալի հոգի ջան սիրելի:

Իմ սիրեկան վարդ բալասան աննմանը դու ես,
 Սիրտդ մի ծածկէր դուն մի լաց ափսոս ես,
 Ցանկացածդ գիտեմ ինչ է անուշ ջան,
 Ամեն բանդ կը թամամցնեմ հոգի ջան,
 Եո քո բոլոր կամքդ կը կատարեմ շախդ մի կոտրի:

Վ. Դ.

Արմ.
2-38442

ԳԻՆԸ Է 10 ԿՈՊ.

Դիմել Թիֆլիսի գրավաճառներին.

45

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1600155

